

SOKRAT: NERAZISKANEGA ŽIVLJENJA NI VREDNO ŽIVETI

V tem eseju bom naletel na problematiko vrednosti življenja. Zato bom obdelal vrednost življenja na dveh ravneh. In sicer na ravni ontološkega obstoja in na ravni gnoseologije (vede o spoznanju). Podal bom tezo, da je človek človek prav zaradi svoje zmožnosti spoznanja. To tezo bom nanesel na knjigo Krasni novi svet. Na koncu pa bom izrazil tudi svoje strinjanje s Sokratovo trditvijo.

Ker bi rad primerjal obstojno in spoznanjsko raven v Krasnem novem svetu, moram najprej razložiti situacijo v tej knjigi. V tej knjigi ljudje niso gnani od svojega razuma, temveč le od vsiljenih znanj, ki jim jih predvajajo v spanju (hipnopedija). Ob večkratnem predavanju se le-ta trdno vsidrajo v spomin in postanejo nove moralne vrednote, po kateri se človek (ali robot, saj na tej točki ni bistvene razlike) ravna in lahko bi rekli, da se tako Sokratov daimonion (tih notranji glas isto kot nadjaz, višji ali duhovni jaz; to kar ti v notranjosti govori kaj je prav in kako naj bi živel in te odvrča od zleh dejanj) spremeni v naučene stavke.

Sedaj se lahko na podlagi povedanega vprašam po vrednosti življenja ljudi v Krasnem novem svetu. Če pogledam na njih s stališča ontologije, biologije in podobni ved, je njihova človečnost neoporečna. Nikakršnega pomisleka ni (no morda dejstvo, da so ljudje iz epruvete, ampak ontološko gledano so še vedno ljudje). S stališča gnoseologije pa so povsem ekvivalentni živalim. Ne uporabljajo nobenih razumskih dejavnosti, ne mislijo, ne čutijo in ne spoznavajo, saj je to v njihovem svetu prepovedano. V uvodu sem podal tezo, da so prav te lastnosti tiste, ki delajo človeka to kar je. Torej niso ti ljudje nič drugačni od živali, čeprav sploh nimajo možnosti, da bi razmišljali po svoje. Vse je že naprej zapisano v glavi posameznika, katera kasta bo, kaj bo delal, kaj bo imel rad,... Njihov prosti čas je tako zapolnjen, da sploh nimajo časa razmišljati. Vse je že vnaprej določeno in zgleda kot, da bi bili ljudje vdani v usodo. To lahko sklepam, ker se niti ne trudijo misliti in kaj spremeniti v družbi. To jim sploh ni v interesu, saj so s svojo nevednostjo zadovoljni.

Zdaj pa bom ta primer prenesel na dejanski svet. Iz prej podanega sklepa, da je gnoseološka raven tista, ki določa vredno življenje. Ker sam zagovarjam tezo, da življenje brez razmišljanja ni vredno živeti, je težko narediti objektivni zaključek. To pa je zaradi tega, ker je ta Krasni novi svet precej drugačen od današnjega sveta (skoraj da bi lahko rekli da je obratnosorazmeren z današnjim svetom in današnjimi vrednotami). Posledično je moje strinjanje s to trditvijo očitno in upam si trditi, da je človek zaradi svojega razuma človek. Kaj pa je človek brez tega. Le še homo...brez sapiens. Sokrat je bil mnenja, da moramo prvo spoznati samega sebe. S to trditvijo se popolnoma strinjam, saj je zelo važno kaj sploh hočemo in kakšni so naši cilji. Če bi brez premisleka delali neko stvar, bi lahko na koncu ugotovili, da tega sploh nismo hoteli doseči. Vedno si moramo s pomočjo razuma in mišljenja zastaviti nek cilj, ki nam je hkrati tudi motivacija.

V tem eseju sem obravnaval problematiko vrednosti življenja. Ker sem pri tem vprašanju naletel na dvojnost med obstojno in spoznanjsko ravno, sem za esej izbral slednjo, saj se mi zdi, kot sem že poudaril, pogoj za človeka. Nekoliko subjektivno sem dognal, da je Sokratova teza pravilna. Življenje brez razmišljanja res ni pravo življenje. To je le siva povprečnost živalskih vrst.